

Høyt og Lavt Klatreparker AS
PB 4657Meny Grim
4673 KRISTIANSAND S

Att.:

Saksbehandler: Trond Østerås,
Vår ref.: 25/4383-7
Deres ref.:
Dato: 01.09.2025

Tilsynsrapport med vedtak

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) har gjennomført et tilsyn med stedlig befaring hos Høyt og lavt klatreparker AS i Kristiansand. Åpningsmøte ble avholdt 6. juni 2025 og stedlig befaring ble gjennomført 11. juni 2025. Sluttmøtet var planlagt til 17. juni 2025, men ble utsatt til 24. juni 2025 i påvente av ytterligere dokumentasjon.

Vårt revisjonslag bestod av Trond Østerås (tilsynsleder) og Ronny Angel Løvstad (medrevisor).

Fra virksomheten deltok Knut Johnsen (daglig leder).

Tema for tilsynet var:

1. Kompetansekrav og opplæring av personell
2. Instruks for driftspersonell
3. Kontroll og vedlikehold av innretningene
4. Beredskap
5. Hendelsesrapportering
6. Årlige tekniske kontroller av innretningene

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Tilsynets inntrykk er at Høyt og lavt Klatreparker AS i Kristiansand jobber målrettet med sikkerhet, og at virksomheten generelt har gode rutiner for å kunne ivareta sikkerheten til publikum. Tilsynet fant mangler innenfor rutiner for beredskap, redningsøvelser og risikovurderinger. Vi har ikke mottatt kommentarer til utkast til rapport.

Tilsynsrapporten inneholder fire vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om melding av endring av løype

Vi har fattet følgende vedtak:

Høyt og lavt klatreparker AS må sende melding om endring av løype i klatreparken.

*Melding må sendes til oss innen **30. september 2025** på følgende skjema:*

https://skjema.sjt.no/skjema/SJT112/skjema/SJT112/Melding_om_endring_av_fornyelsesinnretning.

Hva regelverket sier

Tivoliforskriften § 2-3 andre ledd krever at endringer av fornøyelsesinnretninger skal meldes skriftlig til Statens jernbanetilsyn før endringen gjennomføres. Statens jernbanetilsyn skal på bakgrunn av meldingen avgjøre om endringen er av en slik art at det er nødvendig å søke om ny driftstillatelse.

Hva vi fant under tilsynet

- En løype er endret uten melding til SJT

Vår vurdering

Regelverket krever at dere skal melde endringer til Statens jernbanetilsyn. Under tilsynet ble vi informert om at en av løypene i klatreparken er endret uten at dette er meldt til Statens jernbanetilsyn. Dette er et avvik fra tivoliforskriften § 2-3 andre ledd.

2. Vedtak om å gjennomføre og evaluere redningsøvelse og oppdatere rutiner for beredskap

Vi har fattet følgende vedtak:

1. *Høyt og lavt klatreparker AS må avholde og evaluere en redningsøvelse i tråd med egen beredskapsplan.*
2. *Høyt og lavt klatreparker AS må etablere og etterleve en rutine som sikrer at redningsøvelser blir planlagt og gjennomført i tråd med beredskapsplanen.*

*Dokumentasjon på avholdt og evaluert redningsøvelse, samt oppdatert beredskapsplan skal sendes til oss på [skjema for innsending av dokumentasjon](#) eller til post@sjt.no innen **30. september 2025**.*

Hva regelverket sier

Tivoliforskriften § 2-11 tredje ledd bokstav f krever at sikkerhetsstyringssystemet skal inneholde beredskapsplaner for nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten.

Tivoliforskriften § 2-13 andre ledd bokstav b og c krever at beredskapsplanen skal inneholde rutiner for både å planlegge og gjennomføre regelmessige redningsøvelser og å evaluere og følge opp redningsøvelsene.

Hva vi fant under tilsynet

- Det er uklart når handlingsplan ved alvorlig ulykke skal tre i kraft, fordi begrepet alvorlig ulykke ikke er definert
- Handlingsplanen gjelder kun alvorlige ulykker og ikke andre alvorlige hendelser som brann og fastkiling av trinse på zipline (f.eks. Fjellvåken)
- Virksomheten har ikke dokumentert evalueringen av rednings- og beredskapsøvelsen i 2023
- Virksomheten hadde ikke rednings- og beredskapsøvelse i 2024

Vår vurdering av beredskapsplanen

Regelverket krever at dere har beredskapsplaner som gjelder for nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten.

Dere har en handlingsplan for alvorlige ulykker, men det er uklart for SJT hvordan dere definerer en alvorlig ulykke, og at det derfor er uklart i hvilke situasjoner handlingsplanen skal iverksettes. Videre dekker ikke handlingsplanen alle nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten, for eksempel skogbrann eller fastkiling av trinse på Fjellvåken (det har de siste årene vært flere eksempler på fastkiling av trinser på zipliner andre steder).

At det er uklart når handlingsplaner i forbindelse med beredskapssituasjoner skal tre i kraft, og at beredskapsplanen ikke dekker alle nødsituasjoner og andre situasjoner som kan true sikkerheten er et avvik fra tivoliforskriften § 2-11 tredje ledd bokstav f.

Vår vurdering av rutiner for redningsøvelser

Regelverket krever at beredskapsplanen inneholder rutiner for planlegging, gjennomføring, evaluering og oppfølging av regelmessige redningsøvelser.

Rednings- og beredskapsøvelsen gjennomført i 2023 ble ikke evaluert. I 2024 ble det ikke gjennomført redningsøvelse. Vi anser dette som kritisk da regelmessige redningsøvelser er viktig for å sikre driftspersonellens kompetanse og ferdigheter i tilfelle en beredskapssituasjon skulle oppstå.

For dårlige rutiner for planlegging, gjennomføring, evaluering og oppfølging av regelmessige redningsøvelser er et avvik fra § 2-13 andre ledd bokstav b og c.

3. Vedtak om å etablere rutiner for risikovurderinger

Vi har fattet følgende vedtak:

Høyt og lavt klatreparker AS må beskrive rutiner for hvordan jevnlig risikovurderinger og tilhørende handlingsplaner skal gjennomføres.

Dokumentasjon på rutiner for risikovurderinger og tilhørende handlingsplaner skal sendes til oss på [skjema for innsending av dokumentasjon](#) eller til post@sjt.no innen 30. september 2025.

Hva regelverket sier

Tivoliforskriften § 2-11 tredje ledd bokstav c krever at sikkerhetsstyringssystemet skal inneholde beskrivelser av hvordan jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplaner skal gjennomføres.

Hva vi fant under tilsynet

- Virksomheten mangler en beskrivelse av hvor ofte risikovurderingen skal oppdateres, hvem som skal være med og hvem som er ansvarlig for oppfølging av eventuelle tiltak etter risikovurderingen

Vår vurdering

Regelverket krever at dere beskriver en rutine for hvordan jevnlig risikovurderinger med tilhørende handlingsplaner skal gjennomføres. Dere har ikke en slik rutine. Dette er et avvik fra tivoliforskriften § 2-11 tredje ledd bokstav c.

4. Vedtak om å forbedre rutiner for kontroller av høydeparken

Vi har fattet følgende vedtak:

1. *Høyt og lavt klatreparker AS må utarbeide og dokumentere rutiner for å sikre at funn som avdekkes under kontroller og som skal følges opp videre, blir overført til relevante sjekklister for kontroll.*
2. *Høyt og lavt klatreparker AS må utarbeide og dokumentere rutiner for jevnlig kontroll av fjellfester og fjell ved innfesting til Fjellvåken, og forsikre seg om at dette også inngår i årlig uavhengig teknisk kontroll av innretningen.*

*Dokumentasjon på forbedrede rutiner for kontroller av høydeparken skal sendes til oss på [skjema for innsending av dokumentasjon](#) eller til post@sjt.no innen **30. september 2025**.*

Hva regelverket sier

Tivoliforskriften § 3-5 andre ledd sier at der det finnes en beskrivelse av kontroll og vedlikehold fra leverandøren skal denne beskrivelsen følges. I tillegg skal virksomheten vurdere om det trengs ytterligere kontroll og vedlikehold eller kortere intervaller enn det leverandøren har anbefalt.

Tivoliforskriften § 3-5 femte ledd krever at utførte kontroller og utført vedlikehold skal være dokumentert.

Tivoliforskriften § 2-15 tredje ledd krever at den årlige tekniske kontrollen skal omfatte hele fornyelsesinnretningen med tilleggsutstyr.

Hva vi fant under tilsynet

- Når funn etter kontroller registreres med tiltak "Følge med" eller "Ettersees" i vedlikeholdsloggen, legges ikke disse til på sjekklister for daglig, ukentlig eller månedlig kontroll
- Det er ikke dokumentert hvordan kontroll av fjellfester og fjell på Fjellvåken foregår. Det framgår heller ikke av rapporter etter årlig uavhengig kontroll

Vår vurdering

Tivoliloven krever at dere vurderer behovet for ytterligere kontroll og vedlikehold ut over det leverandøren har anbefalt. Slike vurderinger gjør dere stadig vekk når deres kontroller og vedlikehold avdekker forhold som dere mener trenger å overvåkes over tid. Men dere legger ikke til disse kontrollpunktene i relevante sjekklister for kontroll av klatreparken (daglig, ukentlig eller månedlig). Når disse kontrollpunktene ikke står i kontroll-sjekklisene, mener vi det øker sannsynligheten for at de kan bli glemt. I tillegg blir ikke kontrollene dokumenterte slik forskriften krever. Dette er derfor et avvik fra Tivoliforskriften § 3-5 andre og femte ledd.

Forskriftens krav om å vurdere ytterligere kontroll og vedlikehold av innretningen enn det leverandøren beskriver mener vi er relevant for innfesting av Fjellvåken zipline til fjell. Fjellfestet og berget rundt er etter vår vurdering svært sikkerhetskritisk i en så lang zipline, og må kontrolleres med jevne mellomrom. Dersom leverandøren ikke har beskrevet hva, hvordan og hvor ofte dette gjøres, må dere selv lage rutiner for det. Vi mener kontroll av fjellfeste og berg også tydelig må framgå av rapport etter årlig uavhengig teknisk kontroll. Det framgår ikke av dagens rapporter, som henviser til NS-EN 15567-1, kap. 7.1.4. I dette kapitlet finnes ikke krav til kontroll av fjellfeste og berg. Vi mener at manglende dokumentert kontroll av fjellfeste og berg, både fra dere og tredjeparts kontrollorgan, er avvik fra tivoliloven § 3-5 andre og femte ledd, samt § 2-15 tredje ledd.

Andre forhold

Under tilsynet avdekket vi følgende funn som vi ikke klassifiserer som avvik fra regelverket, men som vi likevel ønsker å gjøre dere oppmerksomme på.

- Skogbrann og lynnedslag er ikke vurdert som farer i risikovurderingen: Vi mener dette bør være en del av risikovurderingene deres ettersom dette er høyst relevante faktorer i området høydeparken ligger.
- Både konsekvensen av og sannsynlighet for hendelser er redusert selv om tiltakene kun er sannsynlighetsreduserende: I risikovurderingen har dere for eksempel satt sannsynligheten til 3 og konsekvens til 5 før tiltak for hendelsen "Fall ut av sele". Når dere setter i verk tiltak mot fall ut av sele i form av å sørge for riktig utstyr, påseling osv., er dette kun sannsynlighetsreduserende. Dersom noen skulle falle ut av sele vil konsekvensen være uendret. Det er flere eksempler på slike feil i risikovurderingen.
- Tauet til zipstop på bremse til Fjellvåken er kveilet opp og stripset: Dere har en god framgangsmåte for å stripse opp tauet som sikrer at tauet/kveilen ikke utsettes for slitasje fra oppbremsinger. Denne bør dere beskrive slik at andre kan gjøre det riktig selv om de som kan framgangsmåten godt ikke er tilstede.
- Virksomheten kunne ikke legge fram avviksslogg under tilsynet: Vi ba om utskrift fra avviksslogg i varsel om tilsyn. Denne kunne ikke hentes ut pga sykemelding.
- Ei knekt grein henger veldig nært en av løypene. Dere opplyste under befaringen om at greina ville bli saget ned før sesongstart.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

01.09.2025

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Trond Østerås
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om fornøyelsesinnretninger (tivoliloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om fornøyelsesinnretninger (tivoliloven) LOV-2017-05-22-30

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16